Nr. 65 (1696). Cena 250.000 mk . Włocławek, wtorek dnia 18 marca 1924 r Rok VII

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata na miejscu 1 zł. 80 gr., na prowincji i z odnoszeniem do domu 2 zł. 50 gr.

Ogłoszenia za wiersz milimetrowy na pierwszej stronie 10 groszy polskich, na drugiej i trzeciej — 8 gr., na czwartej — 5 gr. Ogłoszenia drobne po 3 grosze za wyraz. Tłustym drukiem — podwójnie. Najmn. ogł.— 30 gr. Dla zagranicy ceny o 100 proc. wyższe. Układ ogłoszeń czterołamowy. Ceny ogłoszeń, podane w złotych polskich, obliczane będą podług kursu złotego franka, ustalonego przez Ministra Skarbu.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-Ej PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

PRACA.

Na posiedzeniu Rady gospodarczej omawiana była kwestja pracy i płac zarobkowych. Rząd, przeprowadzając uzdrowienie finansów, przeciwny jest naruszaniu zdobyczy socjalnych. Zasadniczo pożądany jest wysoki poziom płac zarobkowych, gdyż umożliwi on z jednej strony większą konsumcję, co leży w interesie produkcji, z drugiej zaś daje możność oszczędzenia, co znowu leży w interesie skarbu. Jednak utrzymanie płac zarobkowych na wysokim poziomie zależy od tego, czy przemysł będzie mógł konkurować na rynkach zagranicznych z przemysłem innych krajów. Na posiedzeniu Rady gospodarczej przemysłowcy wysunęli konieczność przedłużenia dnia do norm zastosowanych w Niemczech w celu podniesienia wydajności pracy. Rząd jednak stoi na stanowisku, że przykład Niemiec, posiadających duże zobowiązania w stosunku do zagranicy, nie może być dla Polski miarodajny, a więc i przedłużenie dnia pracy nie jest w tej chwili miarodajne. Natomiast celem podniesienia wydajności pracy należy ulepszyć jej metody, zwracając uwagę na techniczną organizację przedsiębiorstw według nowoczesnych wymagań. Bezrobocie w Polsce nie przybrało większych rozmiarów, liczba bezrobotnych w całej Polsce, z wyjątkiem Górnego Śląska, wynosi 114.000 osób, czyli 12 proc. ogólnej liczby robotników.

Człowiek dopiero jest człowiekiem, jeśli żyje w służbie idei.
Stanisław Szczepanowski.

Zasady i polityka Chrz. Demokracji jako stronnictwa.

(Według referatu prezesa Chacińskiego.)

(Dokończenie)

Stosunek do żydów.

W stosunku do żydów Chrześć. Demokracja na żadne kompromisy iść nie może i żydostwo jako żywioł szkodliwy dla państwa zwalczać będzie. Tem również różni się Chrześć. Demokracja od lewicy, która wpływowi żydów wybitnie podlega i w każdym prawie wypadku idzie im na rękę.

Żydzi nie kierują się wcale uczuciem, tylko zimnem i bezwzględnem wyrachowaniem i z nienawiścią najwyższą odnoszą się do Polski. Międzynarodówka żydowska w czasie najazdu bolszewickiego np. użyła wszelkich wpływów, aby przyśpieszyć ostateczną zagładę Polski. Wpływom tym na terenie międzynarodowym zawdzięczamy również utratę G. Śląska, Warmji, Mazur itp., oraz upokarzający traktat o mniejszościach narodowych.

Największem niebezpieczeństwem dla Polski są żydzi t. zw. zasymilowani i ucywilizowani, którzy ukrywając swe pochodzenie semickie, pod płaszczykiem nieraz patrjotyzmu najwięcej szkody wyrządzają naszemu krajowi przez destrukcyjną akcję w Polsce i zagranicą. Chrześć. Demokracja w żadną asymilację żydów nie wierzy i jej wcale nie pragnie, a tem mniej przyjęcia przez żydów religji katolickiej, co nie jest wcale z pożytkiem dla państwa. Równocześnie Chrześć. Demokracja nie uznaje żadnego porozumienia ze stronnictwami, popierającemi żydów.

Chrześc. Dem. a socjalizm

Chrześc. Dem. jest stronnictwem demokratycznem i jako takie popiera szczerze interesy warstw pracujących. Zgodność słów i programów idzie w Chrześc. Dem. zgodnie z czynami.

Chrześc. Dem., jakkolwiek dąży do zrealizowania daleko posuniętych reform socjalnych, nie może być obojętną w stosunku do zagadnienia właściwego socjalizmu. Pod względem tych reform Chrześc. Dem. różni się dużo jednak od socjalizmu, który wychodzi jedynie z założenia materjalizmu. Idea materjalizmu w świecie bankrutuje dziś coraz więcej, a najlepsze tego dowody dała Rosja bolszewicka, gdzie powracają powoli już do dawniejszego ustroju. Idea duchowa nie znalazła podkładu w socjaliźmie, który nie umiał, czy nie chciał uznać i usanować swoich prawdziwych działaczy ideowych.

Chrześc. Dem. zwalcza więc socjalizm, jako ideę destrukcyjną. Godzi się z nim tylko pod jednym względem: ulepszenia ustroju społecznego i bronienia słabych przed wyzyskiem kapitalizmu. Chrześc. Dem. jakkolwiek jest szczerze za sprawiedliwem wy-

nagrodzeniem pracy robotnika, uznaje jednak własność prywatną, jako konieczny czynnik dobrobytu ogólnego.

Chrześc. Dem. a rząd obecny.

Obecnemu gabinetowi Grabskiego Chrześc. Dem. przyrzekła daleko idące poparcie, byle tylko ten gabinet rzeczywiście zdołał przeprowadzić tak długo oczekiwaną, zwłaszcza przez sfery najuboższe robotnicze, sanację skarbu i uzdrowienie naszego pieniądza. Dlatego też w sprawach zasadniczej polityki rządu, idącej po linji interesów państwa i warstw uciśnionych Chrześc. Dem. przeciwstawia się intrygom, usiłującym utrudnić pracę odpowiedzialną rządu p. Grabskiego.

Chrześc. Dem. nie stawiała rządowi obecnemu żadnych warunków i dla siebie, jak zwykle, niczego nie żądała, co inne partie zwykle robią. Dopóki p. Grabski jako jedyne zadanie swoich rządów będzie uważał uzdrowienie stosunków skarbowych, a nie będzie ulegał żadnym wpływom partyjnym, tak długo może liczyć na bezwzględne poparcie Chrześc. Dem. w Sejmie (i w kraju również). Klub Chrześc. Dem. ma zupełne zaufanie do p. Grabskiego, do jego zamiarów, pragnąłby tylko, aby p. Grabski miał dość siły oprzeć się intrygom. Dopóki rząd obecny pozostanie bezpartyjnym, liczyć może na to, że Chrześc. Dem. obalić go nie pozwoli, a bez Chrześc. Dem. żadna kombinacja celem utworzenia nowego rządu nie jest możliwą. Ktoby rząd obecny obalił, popełniłby zbrodnię zdrady kraju. Próby takie są, ale zdrowy instynkt narodu skutecznie im się oprze.

Z Sejmu.

Dzień sobotni należał do bardzo produkcyjnych. Załatwiono ratyfikację 10 traktatów międzynarodowych. P. Dąbski, który lubi przy każdej sposobności bardzo obszernie przemawiać, a zwłaszcza w rzeczach polityki zagranicznej, przedstawił nader szczegółowy wywód o traktacie pokojowym z Austrją w St. Germain. Ratyfikację traktatu odroczono ze względu na niejasne postawienie w traktacie naszej granicy wschodniej w Małopolsce. Po decyzji Rady Ambasadorów w d. 13 marca 1923 r., ustalającej wschodnie granice Polski, niebezpieczeństwo, zawarte w traktacie, straciło swe ostrze.

Wczoraj Izba, mimo opozycji socjalistów, dokonała ratyfikacji tego traktatu, poczem po referacie p. Dymowskiego ratyfikowano umowę handlową i nawigacyjną z Japonją. Okoliczność tę Izba wyzyskała, aby dać wyraz szczerym sympatjom, jakie żywi cały naród do Japonji. Po zapadłej uchwale urządzono obecnym w loży dyplomatycznej przedstawicielom japońskim manifestację wśród okrzyków »Niech żyje Japonja!«

Według referatu p. Kozickiego (ZLN) przyjęto trzy ustawy w sprawie przystąpienia Polski do międzynarodowych konwencyj haskich z dnia 18 października 1907 r. o prawach i zwyczajach wojny lądowej, o prawach i obowiązkach państw i osób neutralnych w razie wojny lądowej i o rozpoczęciu kroków wojennych — a zgodnie z referatem pana Marylskiego (ZLN) uchwalono ustawę o przystąpieniu Polski do porozumienia międzynarodowego w sprawie utworzenia w Paryżu urzędu walki z zarazami zwierząt (na co zwracał uwagę p. Lipoman), tudzież o przystąpieniu Polski do międzynarodowej konwencji w sprawie wymiany dokumentów urzędowych i wydawnictw naukowych.

Po przyjęciu noweli do ustawy o uprawnieniach min. skarbu w regulowaniu obrotu obcemi dewizami prowadzono dalszą dyskusję nad ustawą o odbudowie. Jest to jedna z tych ustaw, która posłom daje sposobność wylewu słów — i nietylko słów, ale i brutalnych napaści. Lewica, hołdując swoistemu pojmowaniu zasady zawieszenia broni, proklamowanego przez premjera Grabskiego, w interesie skarbu, przy różnych sposobnościach atakuje zawzięcie przedstawicieli b. rządu większości polskiej, szczególnie zaś ściga teraz b. min. Kucharskiego. Onegdaj znów, p. Uziembło, który się zapisał kapitalnie swym wnioskiem w kom. budżetowej o zniesienie... policji, rzucał na p. Kucharskiego insynuację i myślał zapewne, jakieby to na świecie było dla socjalistów Eldorado, gdyby tak nie było nietylko policji, ale i... sądów!...

Debat nad odbudową jeszcze nie wyczerpano. Dalszy ich ciąg dzisiaj.

W nadchodzącym tygodniu po środowem posiedzeniu nastąpi w plenarnych obradach Izby przerwa 10-o dniowa.

Z Rady Miejskiej.

Posiedzenie w dniu 6 marca zagaił prezes p. dr. Piasecki o godz. 8 wiecz. Protokuł poprzedniego posiedzenia, odczytany przez radnego sekretarza p. L. Opoczyńskiego, Rada Miejska zatwierdziła.

I. Sprawę statutu opłat lądowych na wniosek Komisji Finansowo Budżetowej, zdjęto z porządku dziennego, do czasu nadejścia podobnego statutu z Warszawy.

II Na wniosek Magistratu Rada Miejska jednomyślnie uchwaliła:

Na podstawie art. 67 Ustawy z dn. 11 8. 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz URP 1923 Nr. 94. p. 747) i § 2. rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 26 I. 1924 r. (DzURP. 1924. Nr. 14 p. 134) do wykroczeń przeciwko przepisom o wymiarze i poborze danin komunalnych oraz statutom i uchwałom podatkowym stosować kary porządkowe do wysokości złotych franków, wzgl. złotych polskich trzystu czterdzieści pięć fr. i 90 centimów o ile nie mają zastosowania kary przewidziane w art. 62-64 tejże ustawy.

III. Na wniosek Magistratu Rada Miejska jednomyślnie uchwaliła:

1) Zaakceptować uchwałę Magistratu z dnia 26.2 1924 w przedmiocie zakupu przez miasto 50 akcyj Banku Polskiego.

2) Wstawić do budżetu rozdział II Wydział Finansowy tytuł II (p. 1.(„kupno papierów procentowych" złp. 600.

IV. Stosownie do uchwały Rady Miejskiej z dnia 21.2 1924 punkt IV) p. Prezydent wygłosił sprawozdanie z odbytych przez Magistrat konferencyj z władzami i stronami zainteresowanemi w sprawie złagodzenia bezrobocia, oraz omówił zamierzenia Magistratu w tym przedmiocie.

Dla wyjaśnienia sprawy przemawiali pp. rr. Suski, Musiałek, p. Prezydent i p. Prezes, poczem: 1) Na wniosek p. ławnika Zbrożyny Rada Miejska jednomyślnie uchwaliła: Polecić Magistratowi zbadanie istotnej przyczyny bezrobocia, w porozumieniu z odnośnemi Władzami państwowemi i przemysłowcami. 2) Na wniosek p. Prezesa Rada Miejska jednomyślnie uchwaliła: „Polecić Magistratowi dalszą energiczną pracę w celu złagodzenia bezrobocia i złożenia dalszego sprawozdania w ciągu 2 tygodni."

P. Prezes zakomunikował, że na skutek ogłoszonego konkursu nadeszło 46 ofert na stanowisko wiceprezydenta m. Włocławka. Z tej liczby Prezydjum i Konwent Senjorów wybrały 8 ofert jako najpoważniejsze i kandydatom tym wysłano po egzemplarzu preliminarza budżetowego dla zapoznania się z zamierzeniami gospodarki miejskiej Z liczby wybranych ofert zaproszono 4 wzgl. 5 kandydatów na posiedzenia Prezydjum i Konwentu Senjorów, które w tym celu, dla zapoznania się z kandydatami, odbywać się będą 2 razy tygodniowo, we wtorki i piątki, poczynając od dnia 7-go marca. Na dzisiejszem posiedzeniu Rady obecny był zaproszony kandydat p. B. Szczęsny Herbaczewski, który nazajutrz odbył konferencję z Konwentem Senjorów, na którą to konferencję p. Prezes zaprosił pp. Radnych.

Prezydjum i Konwent Senjorów wyznaczyły wybory viceprezydenta na dzień 24 marca 1924 r.

VI. Na wniosek nagły Prezydjum Rada Miejska jednomyślnie uchwaliła: Udzielić panu prezydentowi urlopu od dn. 8 do 12 b. m. włącznie.

Na tem posiedzenie zamknięto o godz. 10 wieczorem.

MYSLI.

Wybrał J. R.

Wnet wyrzekłbym się rozkoszy, powiadają, gdybym miał wiarę. A ja wam powiadam: Wnet mielibyście wiarę, gdybyście się wyrzekli rozkoszy. Owo, waszą rzeczą jest zacząć. Gdybym mógł, dałbym wam wiarę; nie mogę tego uczynić, a tem samem doświadczyć prawdy tego, co powiadacie. Ale wy możecie porzucić rozkosze i doświadczyć, czy to, co mówię, jest prawdą.

Pascal.

Z KRAJU.

Z życia harcerskiego. Dowiadujemy się, że Komenda Hufca Kaliskiego czyni przygotowania, aby uroczystość 10 lecia wypadła jaknajlepiej. Przygotowania są w pełnym toku. Jednodniówka harcerska, p. t. „Zorza" w druku.

Echa 6-listopada. Robotnik Ławrowski z Krakowa, który czując wielką odpowiedzialność za walki krakowskie, uciekł do sowietów, ostatnio brał udział w uroczystości w Kijowie z racji 6-ej rocznicy istnienia czerwonej armji. Przemawiał — witany z entuzjazmem przez tamtejszych komunistów.

Więc na czele kogo stali posłowie socjalistyczni Marek Bobrowski i Stańczyk, organizując bójki w Krakowie? Kto odróżni socjalistę od komunisty?

Z Krakowa. Trwający 4 dni w Krakowie proces przeciw komunistom zakończył się wyrokiem następującym: Sierankiewicz skazany na 10 lat ciężkiego więzienia z obostrzeniem, Knapowa na 4 lata ciężkiego więzienia z obostrzeniem, Grzybowski na 3 lata ciężkiego więzienia z obostrzeniem i Strzelecki na 2 lata ciężkiego więzienia z obostrzeniem. Kowalskiego uniewinniono,

W pismach Krakowskich czytamy: „Sąd powiatowy karny w Krakowie wydał „W Imieniu Jego Cesarskiej Mości" wyrok pod datą 7 listopada 1923 r., liczba czynności U. III. 1424-23". W pięć lat po ogłoszeniu niepodległości Polski sędzia czy pisarz sądowy „zapomniał", że żyjemy w Rzeczypospolitej Polskiej i że „Jego Cesarska Mość" nie ma u nas nic do gadania. Fakt ten świadczy, że w sądzie wymienionym nie musi panować wielki porządek, kiedy wyrok taki z dwoma podpisami (podpis sędziego i podpis kierownika kancelarji) może być puszczony w świat".

Rokowania polsko-austrjackie.

WIEDEŃ 17.III. PAT Dziś przed południem u ministra Schirffa toczyły się w dalszym ciągu między delegatami rządu polskiego i austrjackiego rokowania w sprawach gospodarczych. O konferencji tej podany będzie komunikat urzędowy.

Ziemianie a Skarb Państwa.

Wszelkie zarzuty, stawiane komukolwiek, zwłaszcza w prasie, winny być poparte dowodami. O ile są gołosłowne, stanowią oszczerstwo, a na gruncie politycznym stają się manewrem partyjnym, obliczonym na wprowadzenie w błąd opinji publicznej.

Takiemi manewrami zwykła operować prasa lewicowa, stojąca na gruncie walki klas, w stosunku do ziemian.

Na cztery dni przed ostatecznym terminem wniesienia podatku majątkowego, prasa lewicowa zaalarmowała opinję doniesieniem, że ziemianie bojkotują Skarb, nie wnosząc do kas państwowych tego podatku. Należałoby przypuszczać, iż organa tej prasy zebrały od inspektorów skarbowych w całej Polsce dokładne o tem informacje i na tej podstawie sformułowały ów ciężki zarzut. Niebawem atoli okazał się on złośliwym wymysłem. Ze wszystkich bowiem stron kraju nadeszły wiadomości, że ziemianie, i wogóle rolnicy, nadspodziewanie dobrze, a przynajmniej zadawalająco, zależnie od zamożności, wpłacili pierwszą ratę drugiej zaliczki podotku majątkowego. Koła miarodajne stwierdziły również, iż wieś sprawiła się z tem lepiej, niż przemysł i handel.

Na Kujawach—w powiatach włocławskim i nieszawskim—wielu ziemian, w poczuciu obowiązku obywatelskiego, wpłaciło zaliczkę na daninę w styczniu a nawet w grudniu, mimo, że kurs złotego wynosił wtedy 1.900.000 mk. Już zaś od połowy lutego kasa powiatowa we Włocławku była stale przepełniona płatnikami, a personel urzędniczy pracował codziennie przez tydzień do godz. 2 w nocy.

Przechodzę do czynionych ziemiaństwu zarzutów na tle zapisów na akcje Banku Polskiego. Ta sprawa znalazła właściwe oświetlenie ze strony p. Fudakowskiego, prezesa Cen. Tow. Rolniczego. Niezależnie od jego opinji, p. minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych, zatem rzeczoznawca najbardziej kompetentny i bezstronny, pisząc o tych zarzutach w swej odezwie z d. 8 marca, stwierdza:

„Okres subskrypcji zbiegł się z okresem uiszczania największych ciężarów publicznych, ciążących na rolnictwie. Na pierwsze miesiące r. b. przypadają terminy płatności podatków, w których rolnictwo ponosi udział największy. Utrzymywanie na niskim stosunkowo poziomie cen zboża, ze względu na potrzeby ogółu ludności, nie sprzyja sile płatniczej rolnika. Konieczność ponoszenia tych ciężarów uszczupla poważnie zdolność płatniczą rolników, zwłaszcza wobec małego udziału rolnictwa w korzystaniu z kredytu państwowego.

„Zdając sobie sprawę z tego stanu rzeczy, jestem zmuszony zwrócić uwagę rolników polskich na groźną wręcz sytuację, w jakiej rolnictwo znaleźć się musi, o ile nie wejdzie do Banku Pol. z liczbą akcyj, odpowiadającą choć w przybliżeniu sile jego gospodarczej..."

Ponieważ przedstawiciel Rządu oraz prezes najpoważniejszej instytucji rolniczej w Państwie wypowiedzieli się zasadniczo w tej sprawie, uważam dalsze rozpisywanie się o niej za zbędne. Natomiast należy podkreślić fakt, że rolnicy, zjednoczeni w organizacjach zawodowych na prowincji, po załatwieniu daniny, zapowiadają w dniach najbliższych szereg zebrań powiatami, dla dokonania masowych zapisów i wyjednania kredytu dla mniej zamożnych subskrybentów na akcje Banku Polskiego.

Ziemianie kujawscy zjechali się w tym celu d. 14 b. m. Znając łatwość orjentowania się kujawian w sprawach obywatelskich oraz ich szybkość decyzji, należy sądzić, że powodzenie akcji subskrypcyjnej na Kujawach jest zapewnione.

A. Byszewski
Prezes Tow. Roln. Okr. Kuj.

Co niesie dzień?

MARZEC
18
WTOREK

Dziś: Gabrjel arch., Cyryl b. Jer. w. dr.
Jutro: Józef, Oblub. N. M. P.
Wschód słońca o g. 6.10
Zachód o g. 6.7
Wsch. księżyca o g. 2.55
Zachód o g. 4.54

Spostrzeżenia Stacji Meteorologicznej we Włocławku.

Marzec	godzina	ciśnienie powietrza w m/m 700+	temperatura w stopn. Celsjusza	zachmurzenie nieba 0—10	Kierunek i szybkość wiatru w mtr/sek.
16	21	46,2	+0,8	10	W — 1
17	7	45,4	—2,0	8	NW — 1
17	13	48,7	+2,6	6⊙	NW — 1

W dniu 16 marca najwyższa temperatura wynosiła: +3,2, najniższa —7,5. Śnieg: 1 cm.

Kurs franka złotego waloryzacyjnego na dzień 18 marca r. b. wynosi 1.800.000 mk.

Z giełdy d. 17.3:

Dolar	9.250.000
Funt angielski	40.200.000
Frank szwajcarski	1.620.000
Frank francuski	445.000
Frank belgijski	367.000
Liry włoskie	403.000
Korony czeskie	270.500
Korony austrjackie (100)	132.025

4% poż. premj. 1.500.000., 8% poż. złota 15.000.000, 6% poż. seria II A. 1.350.000, 6% pożycz. dol. 5.665.000, 4½% listy zastawne Tow. Kredytowego Ziemskiego (216 mk.=100 rub. rosyj.) 6.500.000 mkp.

Nr. 2,471,173. Numer powyższy wyjęto z koła w sobotniem ciągnieniu 4% państwowej pożyczki premjowej. Wygrana przypadła w udziale oddziałowi polskiej krajowej Kasy pożyczkowej w Bielsku.

Osobiste. Wczoraj rannym pociągiem wyjechał J. E. ks. bp. dr. St. Zdzitowiecki do Warszawy na zjazd biskupów. Pobyt Najdostojniejszego Pasterza potrwa najprawdopodobniej kilka dni.

Rekolekcje w „Sodalicji". Onegdaj w niedzielę o godzinie 6-ej wieczorem w lokalu gimnazjum im. Długosza rozpoczęły się rekolekcje dla członków „Sodalicji Królowej Korony Polskiej". Wstępną naukę na temat „Pójdźmy z Chrystusem" wygłosił moderator Sodalicji, ks. Piotr Zwierz, poczem ks. prof. Antoni Bogdański mówił o doskonałości chrześcijańskiej. Rekolekcje potrwają trzy dni.

Ze Stowarzyszenia Kupców Polskich. We wtorek d. 18 marca r. b. o godz. 8-ej wiecz., w lokalu Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego (ul. Kaliska 1) odbędzie się walne zebranie członków Kujaw. Oddziału Stowarz. Kupców Polskich. Ze względu na b. ważne sprawy związane z interesami Stow. pożądany jak najliczniejszy udział wszystkich pp. członków.

Posiedzenie Rady miejskiej. Prezydjum Rady Miejskiej prosi pp Radnych i Członków Magistratu o przybycie na posiedzenie Rady Miejskiej do Magistratu we czwartek dnia 20 marca 1924 r. o godz. 8 wieczorem. Porządek obrad: 1) Odczytanie protokułu poprzedniego posiedzenia. 2) Zmiana statutu podatku od przedmiotów zbytku. 3) Sprawa podatku od szyldów. 4) Sprawa prowizorjum budżetowego na II kwartał 1924 r. 5) Komunikat w sprawie waloryzacji opłat kancelaryjnych.

Zebranie Członków Stow. Właścicieli Nieruchomości odbędzie się w piątek dn. 21 b. m. o godz. 4 i pół p.p. w sali T wa Krajozn. Kaliska 1. Na porządku sprawa mieszkaniowa i in. b. aktualne.

Subkomitet „Chleb Głodnym Dzieciom". W dniu 29 marca o godzinie 5-ej i pół odbędzie się zebranie w Banku Handlowym (gabinet dyrektora Kryńskiego). Jest to zebranie organizacyjne mającego powstać »Subkomitetu« na wzór Warsz: Komitetu »Chleb Głodnym Dzieciom« Subkomitet ma na celu zebrać grono ludzi, który się zaopiekuje moralnie i materjalnie schroniskami miejscowemi — wogóle sierotami Subkomitety takie mają powstać w całej Polsce, aby ujednostajnić prace nad dziećmi biednemi.

Ze Związku Ludowo-Narodowego. W dniu 10 marca r. b. o godzinie 8 wieczorem odbyło się zebranie członków Związku Lud. - Narod., poświęcone propagandzie subskrypcji akcji Banku Polskiego. Referował sprawę subskrypcji Prezes Koła Z. L. N. p. Jan Tomaszewski.

Do Członków Kółek Rolniczych i Gospodarczych.

Nareszcie! — wyrywa się z piersi miljonów—idziemy ku wprowadzeniu w życie zdrowych podstaw gospodarczych. Lecz jak chory przychodzi do zdrowia często z pomocą lekarstw, jako środka, tak samo w uzdrowieniu naszego pieniądza środkiem będzie poczucie i gorące pragnienie wyrażone czynem tych, którzy rozumieją i mają tę świadomość, że są polakami, a Państwo to ich niezaprzeczona własność.

Stwierdzić wypada, że Państwo nasze, aczkolwiek z wielkim wysiłkiem i poważnemi ofiarami Jego obywateli, zaprzestało korzystać z druku marek, czego skutki już dziś odczuwamy. Musimy sobie jednakowoż uświadomić, że te chwile mogą być tylko przejściowemi, gdy pieniądz nasz nie będzie oparty o coś stałego, a tym stałym fundamentem, wzorem innych krajów — może być tylko **Bank Emisyjny.** Ponieważ Bank Emisyjny wypuszczający w obieg pieniądze o pełnej stałej wartości, jest spółką akcyjną a akcjonarjuszami banku są: Państwo i ci, którzy rozkupią akcje płacąc za nie złotem, lub pieniędzmi o stałej wartości: jak dolary, franki itd., więc w interesie rolników leży, ażeby nabyli jak największą ilość akcyj.

Winniśmy to sobie jasno uświadomić, że skoro my nie kupimy akcyj banku wykupią je żydzi, na co się częściowo zanosi i zagraniczni kapitaliści, a wtenczas Bank państwa nie będzie zależny od nas, ale od nich, a jakie tego będą następstwa niech Wam na to odpowie dusza Wasza polska..

Ponieważ termin zapisu na akcje banku (1 akcja wynosi złp. 100 płatnych markami) upływa z dniem 31 marca r. b., zwracamy się do Was gospodarze do Was członkowie Kółek Rolniczych, których społeczeństwo polskie uważa za sól wsi, dajcie świadectwo prawdzie, że rozumiecie potrzebę niezależności Polskiego Banku, gdyż tu o ofiary nie idzie, ponieważ kupiona akcja zawsze w pełnej wartości może być sprzedaną, tak samo i procent pobrany w pełnej wartości, ale chodzi, oto, by gospodarz był właścicielem największej spółki państwowej.

Członkowie Kółek! zapewne pamiętacie nasze okólniki płynące z głębi duszy i serca, a nawoływujące. Was do ofiar na różne cele — możemy stwierdzić, że nie zawiedliśmy się nigdy. Dziś nie zwracamy się do Was o ofiary, ale o zrozumienie wspólnego naszego interesu.

Zdajemy sobie sprawę, że ostatnie miesiące są dla każdego rolnika ciężkie i dlatego nie żądamy tego, by każdy z członków nabył jedną akcję, ale chcemy, by każde Kółko Rolnicze wzięło przynajmniej po 2 akcje. Uważamy, że to jest w granicach możliwości.

Zapewne niewszyscy zdają sobie sprawę z tego czem jest **Bank Emisyjny** i dla tego być to może, że niektórzy uśmiechną się i machną ręką na nasze serdeczne wezwanie — lecz niech nie zapominają o tem, że okólnik ten, to dla nas dokument.

Pamiętajcie, że kiedyś historyk oceni, wysiłki społeczeństwa zmierzające do stworzenia banku polskiego, niechaj wtenczas dzieci i wnuki nie wstydzą się zobojętnienia dzisiejszego na sprawy pierwszorzędnego znaczenia.

Po otrzymaniu niniejszego okólnika prosimy pana Prezesa o zwołanie nadzwyczajnego zebrania Kółka i rozważenie powyższego.

Wszelkiemi informacjami w sprawie nabycia **akcyj Banku**—służy biuro naszego Towarzystwa.

TOWARZYSTWO ROLNICZE
Okręgowe Kujawskie.
Prezes *A. Byszewski*
Instruktor Kółek Roln. *F. Romecki.*

Ze Związku Ziemian. W sobotę odbyło się zebranie Związku Ziemian. Omawiano sprawę zapisu na akcje Banku Emisyjnego. Wobec tego, iż senator Grützmacher nie przyjechał, referował p. A. Byszewski ze Szczytna. Gorące przemówienie, w którem szanowny prelegent nawoływał do wykupywania akcyj, zebranie przyjęło z wielkiem zrozumieniem, co się ujawniło w zgłoszeniu licznych zapisów na akcje. Dotychczas Związek Ziemian zapisał się na 1,500 akcyj. To narazie, gdyż przewidziana liczba akcyj, którą nabędzie Związek Ziemian prawdopodobnie przekroczy 2,000.

Ze Stow. Robotników Chrześc. W niedzielę o godz. 5 popołud. w lokalu »Stow. Robotników Chrześcijańskich przy ul. Maślanej odbyło się ogólne zebranie członków. Sala była zupełnie przepełniona. Po odśpiewa-

WYKAZ
subskrybentów na akcje Banku Polskiego

Ks. kan. Stanisław Pruski	szt.	4
Ks Bis. Wojciech Owczarek	„	1
Marja Kretkowska	„	1
Antoni Piasecki	„	1
Edward Byliński	„	1
Tadeusz Fopp	„	3
Józefa Lewandowska	„	4
Ks. Kan. Piotr Czapla	„	2
Henryk Machczyński	„	2
Jan Klabecki	„	3
Ludwik Makowski	„	1
Paulina Kleszczyńska	„	4
Jadwiga Możdzeńska	„	2
Jerzy Raczyński	„	2
Ks. Kan. Jan Sowiński	„	2
Michał Panek	„	1
Ks. Kan. Ignacy Majewski	„	2
Wacław Szczepański	„	1
Stanisław Główczyński	„	1
Felicja Uleiska	„	1
Dr. Bolesław Wolberg	„	1
Wanda Preiss	„	1
Zygmunt Dobrowolski	„	1
Jan Jabłoński	„	8
Paulina Padlewska	„	3
Aleksander Dziewanowski	„	18
Jan Grabarczyk	„	1
Władysław Sułkowski	„	1
Wincenty Kowalski	„	1
Rudolf Albrecht	„	1
Inż. Tadeusz Młoszewski	„	4
Alfred Caspari	„	5
U. Wodzińska	„	2
Stanisław Chełmiński	„	1

Stanisław Maryanowski	szt.	1
Stanisław Kawiński	„	1
Dr. Antoni Troczewski	„	1
Dyr. Józef Dębicki	„	1
Dr. Wacław Nowakowski	„	1
Wacław Dąbrowski	„	1
Pr. Walenty Ziętkiewicz	„	2
Marjan Wąsowski	„	2
Czesław Chaciński	„	1
Pelagja Marjanowska	„	1
Jan Gutkowski	„	1
Amerykańska S-ka Akc. The Amer. Engineering et Comp.	„	6
Stanisław Jaworski	„	3
Jakób Meerson	„	40
Wł. Aktabowski	„	1
Dr. Mieczysław Szelest	„	2
Kazimierz Wąsowicz	„	1
Magistrat m. Brześć Kujawski	„	1
Bohdan Kowalewski	„	3
Marjan Truszkowski	„	3
Józef Pawłowski	„	2
Stanisław Boryssowicz	„	1
Dyr. Leon Kryński	„	1
Stefan Mergel	„	1
Stefan Olszowski	„	1
Józef Maciejewski	„	1
Stanisław Herlen	„	1
Dr. Włodzimierz Szynańkiewicz	„	2
Józef Siwek	„	5
Kazimierz Sadowski	„	1
Bronisława Bulińska	„	2
Dr. Aleksander Barcikowski	„	3
Dyrekcja i Pracownicy P.K.K.P.	„	30

niu hymnu chrześc. demokr. »My chcemy Boga«, zagaił zebranie prezes stowarzyszenia, p. Królikowski, poczem prof. Tad. Fopp wygłosił odczyt p. t. »Geneza kwestji robotniczej«. Następnie przemawiał dyr. Fr. Zieliński w sprawie zbliżających się wyborów do kasy chorych we Włocławku. Po odśpiewaniu »Roty« Konopnickiej przewodniczący zamknął obrady o godz. 6 m. 30 wieczorem.

Przyjazd wizytatora. Od czwartku bawi we Włocławku wizytator szkół średnich, p. K. Wóycicki. W ubiegłym tygodniu p. W. wizytował gimnazya państwowe męskie i żeńskie, w bieżącym zaś tygodniu odwiedzi szkoły średnie prywatne. Obecny przyjazd p. wizytatora pozostaje też w związku z wykryciem tajnej organizacji komunistycznej wśród żydowskiej młodzieży gimnazjalnej, o czem pisaliśmy już w swoim czasie. Pan K. Wóycicki prowadzi w tej sprawie dochodzenia z ramienia Ministerjum Oświaty.

Podziękowanie. W-mu Favre z Nowego Młyna za łaskawie ofiarowany worek mąki składamy serdeczne podziękowanie.

Opieka Domu Starców we Włocławku.

TELEGRAMY.

Misja ks. Dachowskiego.

PARYŻ, 17.III. (P.A.T.) Poseł ks. Dachowski, który przybył tutaj celem zbadania sprawy emigracji oraz sytuacji robotników polskich we Francji i w Belgji, zwiedził szereg kolonji robotniczych i odbył konferencję z towarzystwami żeglugi. Ksiądz poseł Dachowski wyjedzie niebawem do Anglji, celem zbadania tamtejszych warunków życia robotników polskich.

Prześladowanie Polaków na Litwie.

GDAŃSK, 17-go marca. (Pat.) »Gazeta Gdańska« donosi o nowym pogromie polaków w kościele św Trójcy w Kownie. W niedzielę, dnia 9 marca, podczas nabożeństwa w kościele św. Trójcy wtargnął do kościoła tłum litwinów i nie pozwolił księdzu, odprawiającemu nabożeństwo, odczytać Ewangelji do końca, ani wygłosić kazania w języku polskim. Wśród okrzyków: »Bij polaków!« wywleczono z kościoła i pobito wiele osób pochodzenia polskiego.

KOWNO 15-go marca (Pat.) W Wiłkomierzu, podczas balu polskiego, rzucili litwini do sali balowej bombę, której wybuch wysadził okna i dźwi sali. Z obecnych na szczęście nikt nie poniósł szwanku. Zawezwana policja litewska, zamiast zająć się ściganiem złoczyńców, skierowała oskarżenie przeciw polakom, zarzucając im prowokację.

Mussolini o pożyczce dla Polski.

RZYM, 14. 3. (Pat). Na dzisiejszem posiedzeniu Rady ministrów prezydent ministrów Mussolini zakomunikował o zaaprobowaniu pożyczki, udzielonej Polsce przez finanse włoskie, przyczem zwrócił uwagę na korzyści, wypływające dla obu krajów z rozwoju wzajemnych stosunków gospodarczych i finansowych. Rada ministrów jednogłośnie zaakceptowała oświadczenie prezydenta ministrów.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego działu A sądu okręgowego we Włocławku w dn. 7 marca 1924 r. wciągnięto jak następuje przy firmie: **„Bracia Rudzińscy“**. Karol Rudziński wystąpił ze spółki.

REDAKTOR: KS. JAN KOBIERSKI CZCIONKAMI DRUKARNI DIECEZJALNEJ WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.